

Astăzi, Duminică, 26 Martie, 2023

Odovania praznicului Bunei Vestiri

Soborul Sf. Arhanghel Gavriil; Sf. Mc.

Montanus preotul și soția sa, Maxima;

Sfinții 26 de Mucenici din Goția/Dacia

Duminica a IV-a din Post

(a Sf. Cuv. Ioan Scărarul)

Evrei 6

13 Că atunci când Dumnezeu i-a dat făgăduință lui Avraam, deoarece El nu avea pe nimeni mai mare pe care să Se jure, S'a jurat pe Sine Însuși,

14 zicând: **Cu adevărat pe deplin te voi binecuvânta și pe deplin te voi înmulți.**

15 Și'n felul acesta având el [Avraam] îndelungă-răbdare, a dobândit făgăduința.

16 Fiindcă oamenii se jură pe cel mai mare, și jurământul, ca chezașie, pune capăt oricărei neînțelegeri dintre ei.

17 În același fel Dumnezeu, vrând ca mai mult să le arate moștenitorilor făgăduinței nestrămutarea hotărârii Sale, a pus la mijloc jurământul

18 pentru ca, prin două lucruri

de neschimbat¹, în care e cu neputință ca Dumnezeu să mintă, noi, cei ce-am căutat scăpare la liman, să avem puternică îmbărbătare de a prinde'n mână² nădejdea ce ne stă înaintea,

19 pe care noi o avem ca pe o ancoră a sufletului sigură și tare, cea care pătrunde'n adâncul catapetesmei³,

¹ = Făgăduința și jurământul.

² Literal: a prinde; a apuca; a pune mâna pe. Imaginea este aceea a unor navigatori pe furtună, în căutarea unui refugiu. Subtilitatea textului rezidă în ideea că prin credință ai intrat deja în posesia unui bun pe care încă nu-l ai, dar care ți s'a făgăduit.

³ Catapetesmă: perdeaua care, în templul iudaic, despărțea sfânta de sfânta-sfintelor, aceasta din urmă fiind spațiul profund și intim (altarul) în care putea să intre numai arhiereul, și numai o dată pe an. În contextul imaginii, printr'o genială răsturnare, profunzimea mării devine profunzimea eshatonului și a cerului duhovni-

20 acolo unde Iisus a intrat pentru noi ca înaintemergător, devenit Arhiereu în veac, după rânduiala lui Melchisedec.

Efeseni 5

8 Altădată erați întuneric, dar acum lumină sunteți întru Domnul; ca fii ai luminii să umblați

9 – pentru că roada luminii este în orice bunătate, dreptate și adevăr –,

10 osebind⁴ ce este bineplăcut Domnului.

11 Și nu fiți părtași la faptele cele neroditoare ale întunericului, ci mai degrabă osândiți-le fățiș⁵;

12 căci pe cele ce le fac ei întru ascuns, rușine este chiar a le spune.

13 Dar toate cele osândite fățiș sunt vădite de lumină,

cesc. Expresia „adâncul catapetesmei” (lăuntru ei intim) inculcă ideea că, virtual, spațiul misterului e concentrat în însăși limita carel ascunde.

⁴ = Punând la încercare prin spirit de discernământ (vezi Rm 2, 18 și nota); aplicând criteriile evanghelice la imensa varietate a gândurilor și faptelor omenești.

⁵ = Denunțați-le; demascați-le. O traducere mai generoasă a lui **elégho** (a osândi; a blama; a reproșa; a reprobă), spre a pune verbul în acord cu contextul.

14 căci tot ceea ce-i vădit e lumină⁶. De aceea zice: Deșteaptă-te tu, cel ce dormi, scoală-te din morți și-asupra ta va lumina Hristos.

15 Prin urmare, luați bine seama cum umblați: nu ca niște neînțelepți, ci precum cei înțelepți,

16 răscumpărând vremea⁷, căci zilele rele sunt.

17 De aceea nu fiți fără minte, ci înțelegeți care este voia Domnului.

18 **Să nu vă îmbățați de vin**, în care este pierzanie, ci vă umpleți de Duh,

19 vorbind între voi în psalmi și'n laude și'n cântări duhovnicești, lăudând și cântând în inimile voastre Domnului,

Marcu 9

17 Și I-a răspuns unul din mulțime: „Învățătorule, am adus la Tine pe fiul meu, care are duh mut.

⁶ A închide ochii asupra faptelor reprobabile săvârșite într'ascuns, făcându-te că nu le vezi, e un lucru rău, ca și cum te-ai solidariza cu ele. Osândirea lor publică aduce un dublu câștig: făptașul se rușinează, ceilalți iau exemplu și totul devine lumină.

⁷ = Recuperând timpul pierdut (în păcate) prin maxima folosire a celui prezent (care poate fi scurt).

18 Și oriunde îl apucă, îl aruncă la pământ și face spume la gură și scrâșnește din dinți și înțepe-nește. Și le-am spus ucenicilor Tăi să-l scoată, dar ei n'au fost în stare”.

19 Iar El, răspunzându-le, a zis: „O, neam necredincios, până când voi fi cu voi? până când vă voi răbda? Aduceți-l la Mine!”

20 Și l-au adus la El. Și, văzându-L, duhul îndată l-a zguduit pe copil; și căzând la pământ, se zvârcolea spumegând.

21 Și l-a întrebat pe tatăl lui: „Câtă vreme este de când i-a venit aceasta?” Iar el a răspuns: „Din pruncie.

22 Și de multe ori l-a aruncat și în foc și în apă, ca să-l piardă. Dar dacă Tu poți ceva, ajută-ne, fie-Ți milă de noi!”

23 Iar Iisus i-a zis: „Dacă Tu poți crede, toate-i sunt cu putință celui ce crede”.

24 Și îndată strigând tatăl copilului, a zis cu lacrimi: „Cred, Doamne!, ajută necredinței mele!”

25 Iar Iisus, văzând că năvăleşte mulțimea, a certat duhul cel necurat, zicându-i: „Duh mut și surd, Eu îți poruncesc: Ieși din el, și'n el să nu mai intri!”

26 Și răcnind și zguduindu-l cu putere, duhul a ieșit; iar copilul

s'a făcut ca mort, încât mulți ziceau că a murit.

27 Iar Iisus l-a apucat de mână și l-a ridicat; și el s'a sculat în picioare.

28 Și după ce El a intrat în casă, ucenicii L-au întrebat ei între ei: „De ce noi n'am fost în stare să-l scoatem?”

29 Iar El le-a zis: „Soiul acesta de demoni prin nimic nu poate ieși decât numai prin rugăciune și prin post”.

30 Și ieșind ei de acolo, străbăteau Galileea; iar El nu voia să știe cineva.

31 Că-i învăța pe ucenicii Săi și le spunea că Fiul Omului Se va da în mâinile oamenilor și-L vor ucide, iar după ce-L vor ucide, a treia zi va învia.

32 Ei însă nu înțelegeau cuvântul și se temeau să-L întrebe.

Matei 4

25 Și mulțimi numeroase mergeau după El, din Galileea, din Decapole⁸, din Ierusalim, din Iudeea și de dincolo de Iordan.

⁸Decapole: federația a zece cetăți grecești întemeiate în Palestina de către urmașii lui Alexandru cel Mare; regiune situată între Iordan, lacul Ghenizaret și Transiordania. Așadar, și păgânii erau interesați de predica lui Iisus.

Matei 5

1 Văzând Iisus mulțimile, S'a suit în munte: și șezând El, au venit la Dânsul uceniciei Săi.

2 Și, deschizându-Și gura, îi învăța, zicând:

3 „Fericiți cei săraci cu duhul⁹, că a lor este împărăția cerurilor.

4 Fericiți cei ce plâng, că aceia se vor mângâia.

5 Fericiți cei blânzi, că aceia vor

⁹ „Cei săraci cu duhul” (în nici un caz: Cei săraci cu intelectul!) are două înțelesuri, ambele duhovnicești: 1) Săracul care și-a asumat lăuntric starea de sărăcie și o îndură cu demnitate umană și nădejde cerească; bogatul care nu e dependent lăuntric de propria sa bogăție și care, atunci când o pierde, parțial sau total, rămâne un om liber. 2) Pornind de la antropologia paulină, mistica răsăriteană postulează că duhul omului este partea superioară – fină, inefabilă – a sufletului (fără a fi altceva decât acesta), prin care omul poate intra în contact direct (entaz) cu Duhul Sfânt. Pentru ca această experiență să fie posibilă, e nevoie ca duhul omului să devină „sărac” de orice patimi sau impurități; astfel eliberat, duhul devine disponibil pentru înduhovnicire și, în consecință, pentru împărăția cerurilor. – Pe de altă parte, în limbajul evanghelic, termenul „sărac” poate însemna și „smerit”, „umil”, „supus”, „ascultător”, având întotdeauna o conotație pozitivă. – Sensul este înrudit cu acela al versetului 8: „Fericiți cei curați cu inima”.

moșteni pământul.

6 Fericiți cei ce flămânez și însetează de dreptate, că aceia se vor sătura.

7 Fericiți cei milostivi, că aceia se vor milui.

8 Fericiți cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu.

9 Fericiți făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema.

10 Fericiți cei prigonți pentru dreptate, că a lor este împărăția cerurilor.

11 Fericiți veți fi când din pricina Mea vă vor ocări și vă vor prigoni și, mințind, vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră.¹⁰

12 Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceruri, că așa i-au prigoni pe profetii de dinaintea voastră.¹¹

¹⁰ „... mințind, vor zice tot cuvântul rău...”: Aici e vorba de calomnie: fericirea e făgăduită numai acelor care sunt vorbiți de rău fără nici o acoperire, pe nedrept, în chip mincinos. Sfântul Petru va atrage atenția creștinilor asupra acestui fapt (vezi 1 Ptr 2, 12 și 3, 16, precum și notele respective).

¹¹ *Sfânta Scriptură* versiune diortosită după *Septuaginta*, redactată și adnotată de Mitropolit Bartolomeu Valeriu Anania

Tâlcuire

În predica Sa despre fericiri, Domnul descrie inima vrednică de rai (*Mt.* 5, 1-12). În alcătuirea ei intră: smerenia, plânsul și zdrobirea inimii, blândețea și nemânie-re, deplina iubire de dreptate, desăvârșita milostivire, curăția inimii, iubirea de pace și împăciuirea, răbdarea necazurilor, suferințelor îndurate pe nedrept și prigonirilor pentru credința și viața creștinească. Dorești raiul? N-ai decât să fii astfel și încă de aici vei pregusta din raiul în care ai să intri după moarte, ca moștenitor.¹²

¹² Sfântul Teofan Zăvorâtul, *Tâlcuiri din Sfânta Scriptură pentru fiecare zi din an.*